

До

**Президента на Република България,
Председателя на Народното събрание,
Министър-председателя на Република България,
Председателите на парламентарните групи,
Председателите на парламентарно представените
партии,
Председателите на комисии в Народното
събрание,
Омбудсмана на Република България,
Председателя на Комисия за защита от
дискриминация,
Областните управители,
Медиите**

ПРОТЕСТНА НОТА

**От Национално представителни организации
на и за хора с увреждания**

Уважаеми госпожи и господа,

В съвременния свят за степента на развитие и цивилизованост на едно общество се съди и по отношението и политиките за хората с увреждания. Европейският съюз, към който принадлежи и България от десетилетия, е изградил водещ за държавите на планетата социален модел, който гарантира достоен живот и интеграция на милиони хора в неравностойно социално положение. Неговата рамка са трите ключови думи „Хуманност, Солидарност и Справедливост!“.

След настъпилите дълбоки обществено-политически и икономически промени в нашата страна през 1990 г., хората с увреждания бяха изхвърлени в периферията на обществото и обречени на бедност и безпътица. Многобройните експерименти в социалната сфера не доведоха до повишаване качеството на техния живот. Предвижданите от сегашното Правителство и Народното събрание реформи в социалната сфера имат отново неясен характер, но абсолютно ясна цел - отнемане на права и доходи на 150-200 хиляди граждани с увреждания.

Ние, Национално представителните организации на и за хора с увреждания - членове на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет, се обявяваме категорично против опитите на политици, ръководители на Национално представителни организации на работодатели и медии да внушат на обществото, че хората с увреждания в България са неестествено много. По данни на Евростат тази социална група варира между 15-18% от населението за отделните европейски държави. По последни данни този процент за България е 7-8%.

Днес, ние настояваме за разработване на нов социален модел, който да ограничи наличните корупционни практики, да увеличи контрола и да разпредели справедливо наличния публичен финансов ресурс.

Днес хората с увреждания искат:

1. Достъпно и качествено здравеопазване и медицинска рехабилитация.
2. Премахване на бариерите в архитектурната, информационната и транспортна среда, които ги превръщат в принудителни „затворници” на домовете им. Те трябва да бъдат изведени на улиците, да ползват градския транспорт и стигат до работните си места.
3. Адекватно образование и професионално обучение, което да гарантира професионалното и личностното им развитие.
4. Европейска политика за трудова заетост, въвеждаща многобройни инструменти за подкрепа. Настояваме работодателите да проявят корпоративна социална отговорност и със съдействието на държавата да създадат условия за трудова реализация в специализирана и обичайна икономическа среда.

Ние настояваме за подобряване качеството на социалните услуги и повишаване на стандартите за тяхната издръжка. Необходимо е моделът за предоставяне на медицински изделия и помощно-технически средства да гарантира тяхното високо качество и ограничаване на корупционните практики в тази сфера.

На проведеното на 22.02.2018 г. съвместно заседание на Комисията по труда, социалната и демографска политика и Комисията по здравеопазване към Народното събрание за първи път публично беше заявено, че планираната реформа в областта на медицинската експертиза и оценката на работоспособността предвиждат кардинална промяна на действащия модел, която ще доведе до отнемане правото на инвалидна пенсия.

Национално представителните организации на и за хора с увреждания категорично се противопоставяме на такъв тип „реформа“ и считаме, че:

- Предвижданите реформи не трябва да въвеждат медицински стандарти на здравния статус на лицата с увреждания в България, различни от действащите в Европейския съюз.
- Включването в решението на ТЕЛК само на водещото заболяване с цел намаляване степента на увреждането е неправилно. Никой медицински експерт не може да отрече, че има заболявания, които са в причинно следствена връзка за друг вид тежки увреждания. Тази комбинация от множествени увреждания дава нова по-тежка здравна и функционална картина и води до намаляване възможностите на лицето за интеграция и до потребност от по-широк кръг подкрепящи политики. Ние сме за преустановяване на практиката чрез добавка на проценти за други незначителни заболявания да се търси постигане на по-висока степен на увреждане и ползване на права от друг порядък. Настояваме за изключително прецизно от медицинска гледна точка разписване на бъдещата нормативна уредба за медицинската експертиза.

- В стремежа си да бъде реформирана действащата система на медицинска експертиза и с въвеждането на оценката на работоспособността с цел единствено постигане на икономии в бюджета на НОИ, ще бъде преминалата обществено допустимата граница на справедливост и солидарност. В обозримото бъдеще се очертава диаметрално погрешното решение - „хората с увреждания от неработоспособни да се превърнат в най-работоспособните граждани на страната”. В това си ново качество една част ще загуби правото на инвалидна пенсия, придобита на основание осигурителен принос, а друга част ще я получава в намален размер. Политиката ”чрез силов натиск, отнемащ доход, да се постигне заетост” е непродуктивна, дискриминационна и силно демотивираща.

- Предложената за обществено обсъждане реформа в областта на медицинската експертиза и оценката на работоспособността не дава отговор на генералните въпроси:

Какви права ще ползват хората в резултат на решението на ТЕЛК за вида и степента на увреждането?

Какви права ще произтичат за тях от оценката на работоспособността ?

- При разработване на планираните промени трябва да бъде приложен комплексен подход, който да даде ясен отговор на бъдещата политика в областта на правото на получаване на интеграционна добавка и на нейния размер, обвързан с минималната работна заплата или линията на бедността. Яснотата по този кардинален въпрос ще даде на хората с увреждания представа за намеренията на правителството относно необходимия компенсиращ доход, обвързан с увеличените разходи на лицето с увреждане, за: медикаментозно лечение, диетично хранене, консултиране, медицинска и социална рехабилитация, обучение и преквалификация, транспорт, достъп до информация, личен и социален асистент, редица допълнителни изследвания за следене на здравословното състояние, които трябва да се провеждат редовно, за да се избегне допълнително увреждане на здравето и много други. Необходимо е постигане на равнопоставеност на финансовата подкрепа за децата и техните семейства и лицата, навършили 18 години, и техните семейства.

- С бъдещата реформа е наложително да се облекчи бюрократичната процедура и лицата с увреждания трябва да преминават на една комисия, която да извършва медицинската експертиза, оценката на функционалността и социалната оценка.

Уважаеми госпожи и господа,

Разликата между здравите хора и хората с увреждания е само един миг по волята на съдбата. Трябва да се научим на сложното изкуството да живеем заедно, да разбираме проблемите на другите и да се подкрепяме. Обречени сме заедно да изградим една нова България, в която всички граждани да живеят достойно!

От: Национално представителните организации на и за хора с увреждания:

Адриана Стоименова – Стефанова
Изпълнителен директор
на Център за психологически изследвания

и Заместник - Председател на Национален съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет

Красимир Коцев
Съюз на инвалидите в България

Васил Долапчиев
Съюз на слепите в България
Веска Събева
Асоциация на родители на деца с епилепсия

Димитър Парапанов
Национална асоциация на сляпо-глухите в България

Любка Александрова
Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения

Маринела Ангелова
Национално сдружение на работодателите на хората с увреждания

Мая Викторова
Българска асоциация “Диабет”

Петър Велчев
Съюза на военноинвалидите и военнопострадалите в РБългария

Николай Нинов
Съюз на глухите в България

Лазар Живанкин
Асоциация на родители на деца с нарушено зрение

Мария Кръстева
Асоциация на родителите на деца с увреден слух

Стилиян Баласопулов
Националния съюз на трудово-производителните кооперации

Виолета Антонова
Българска асоциация за невромускулни заболявания

Стефан Данчев
Национален център за рехабилитация на слепи

Светослав Чернев
Национална организация „Малки български хора”

Павел Савов
Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт

Михаил Кърлин
Национална потребителна кооперация на слепите в България